

maal for Samsundet, jeg ser i en heldig og fri Udvikling af disse Forhold en nutidig Udvikling af et af Borgernes almindelige, betydningsfulde Forhold, og jeg kan overhovedet slet ikke forstaa, at vi endnu ikke ere komne ud over den Periode, hvor man tror, at Regjeringen bør gjøre sig til Formynder for Borgernes private Interesser. Mig forekommer det klart, at Borgerne paa mange Maader have vist, at de kunne varetage deres private Interesser paa en fyldestgjørende Maade, uden at behøve et saadant Formynderskab, og jeg kunde derfor, hvis der ikke var andre Grunde, som bevægede mig til at gaa med til den Bestemmelse, at den ærede Justitsminister skulde have Tilsyn med samtlige Foreninger af denne Art, meget godt gaa til, at man fritog den ærede Minister fra at have Tilsyn endogsaa blot med en eneste af dem. Jeg kunde meget godt overlade til vedkommende Giere selv, om og hvorledes de ville have deres Bygninger forsikrede, ganske paa samme Maade, som man har overladt det til dem selv med Hensyn til Løsøre, Korn paa Marken osv. osv., uden i nogen Maade at lade denne Sag vedrøre Regjeringen. Naar jeg altsaa ikke forrige Gang udtalte mig om dette Punkt, var det, fordi jeg med mit Haab i den Henseende stod anderledes end den ærede Ordfører. Paa den ene Side tror jeg nemlig ikke, at vi ville have Haab om at kunne faae en Lov sat igjennem, der bævdere saa frijendte Grundsætninger, som jeg til- lød mig at udtale i dette Dødblik. Da jeg imid- lertid anser en Lov, der ikke hævdere fuldt saa fri- findede Grundsætninger, for et Gode, vil jeg nok gaa med til en saadan; men jeg maa udtale, at jeg ikke staar ganske som den ærede Ordfører med mit Haab overfor denne Lovs Skjebne. Jeg har endnu Haab om, at det vil kunne lykkes os i Forening med den høitagtede Justitsminister at faae en Lov igjennem, som er brugbar, om vi end maaske ikke kunne faae den ganske som den foreliggende. Paa den anden Side haaber jeg, at vi heller ikke ville behøve at gaa saa langt tilbage, som jeg næsten beklager, at den ærede Ordfører og jeg var med til ifjor, men at vi kunne komme til at mødes med den høitagtede Minister paa et derimellem liggende Trin. Jeg skylder det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Singerslev) at til- staa, at jeg intet Dødblik har været i Lovl om, at han forstod Forholdet mellem nye og ældre Love; men paa den anden Side har jeg villet gjøre det ærede Medlem opmærksom paa, at naar han baade ifjor og iaar kom til at udtrykke sig paa en Maade, som om en given Lov havde en særegen Betydning overfor nyere Love, fremfor Love i Almindelighed, saa maa jeg gjøre opmærk- som paa, at dette stødte mig, og at det maaske kunde være rigtigt at tage dette Udtryk under Overveelse. Derimod er jeg i det Tilfælde lige overfor det ærede Medlem at maatte fastholde, at efter min Opfattelse hviler den almindelige Brand-

forsikring for Landbygninger paa et falsk Grund- lag. Jeg glemte ikke, saaledes som det ærede Medlem sagde, at tage Hensyn til Tarifen, men jeg udtalte udtrykkeligt, at man søgte at udjævne den Forskel i Brandfarligheden, som de forskjel- lige Eiendomme havde, ved en Tarif, og jeg ud- talte een Ting til, at den Brandstatistik, der fore- ligger, godtgjør, at man i alt Fald til 1872 ikke havde naaet det Nødvendige, ikke havde naaet ikke at lade de smaa Eiendomme betale mere, end de tabte pr. 100 Rdl., og ikke var kommet bort fra at lade de store Eiendomme slippe med mindre, end de tabte pr. 100 Rdl. Dette udtalte jeg forrige Gang, og det hævdere jeg endnu. Dernæst skal jeg gjøre en Bemærkning til Udtrykket „stor“ og „lille“ Forening. Naar det ærede Medlem udtaler, at en stor Forening kan gjøre det billigere end en lille, saa sætter jeg to Spørgs- maalstegn derved, hvad jeg lige strax skal komme til at forklare. Det er indlysende, at naar en Forening er meget lille, saa er den udsat for store Svingninger i sit Tab. Der kan gaa en lang Række Aar hen, hvor den Intet taber, just fordi den er lille, og der kan komme enkelte Aar, hvor den taber overordentlig meget, saa at Svingningen mellem Aarenes Tab vil være større, jo mindre Foreningen er. Efter som Foreningen bliver større, vil den høert Aar faae Tab, som dog aldrig ville blive saa overmaade store, men der vil komme et Tids- punkt, da Tabene Aar efter Aar omtrent ville staa paa samme Trin, og da vil det være meget sjældent, at det gaar ud over et vist Tab. Dette Tidspunkt er det, som man med et mathematisk Udtryk kalder de store Løvs Lov, og naar det er naaet, nytter det ikke, at Foreningen bliver større, thi saa ville Tabene stige. Følgen af at have en meget stor Forening vil blive, at man faar et meget indviklet og storartet Ap- parat til Bestyrelse og en vis Flothed med Penge, som ikke let kan undgaas i store Foreninger, men meget let kan undgaas i de ikke altsor store. Med Hensyn til Udgifterne kan det heller ikke stæde at minde om, at store Foreninger have for Skik at pensionere deres ældre Embedsfolk, hvilket mindre Foreninger naturligvis ikke indlade sig paa. Jeg skal i Henshold til mit Løfte om kun at gjøre saa Bemærkninger slutte hermed, idet jeg haaber, at den ærede Ordfører for Forslagsstillerne vil søge Lovene henviist til et Udvalg, og jeg vil udtale det Haab, at man der vil kunne komme til en Over- enskomst med den høitærede Minister om Noget, som er brugbart. Jeg vilde nødig se denne Lov lagt til „Bunken“, thi den Bunte, hvortil der blev alluberet, er ifor:ien stor nok og behøvdere ikke at forøges med dette lille Væsen.

Da Ingen yderligere begjærede Ordet, blev Forhandlingen sluttet.